

TJAK UM EF

Úr danska blaðnum AKTUELT hava vit tikið hesa grein sum fólkatingsmaðurin Poul Nielson úr sosialdemokratiska flokkinum skrivar. Hann skrivar um EF og maktblokkar. Men er annars fyri donskum limaskapi.

Med i EF som forsigtige europæere

Vi er blevet beskyldt for kun at ville opfatte EF-samarbejdet som en snævert økonomisk foretagende, — at vi med begge hænder for øjnene fornægter eksistensen af en tendens

til et videregående samarbejde, ikke mindst på det udenrigs- og forsvarspolitiske område. Sidst har Willy Brandts udtalelser herom fået EF-modstanderne til at gnide sig i

Í DAGBLADNUM hefur Dánjal P. Danielsen á Velbastað havt greinagerð um Føroyar og EEC. Í greinini niðanfyrir ger Axel Skoubo viðmerkingar til tað, ið D.P.D. hefur skrivað.

D.P.D. og E.(E.)C.

Eyðkenni fyrir ECarar okkara er, at teir trívast best í loyndum. Frávikjið frá hesum er Dánjal Pauli Danielsen. Tí var tað sera forvitnisligt at fáa vita, hvat, ið hevði drivið hann fram í ljósið. Forvitni lesarans verður ikki gamalt. D.P.D. byrjar greinina við sjálvur at greiða frá hesum. Higartil hevur ECMótstøðan verið undirmerkt, og tí ver tað harðliga tiltrøngt, at hin parturin ... ger meira vart við seg enn higartil. Eftir hesa grundgevan kemur so tað, sum D. P. D. vil gera vart við. »Eg vil í hesi grein fyrst umrøða nakrar av teimum spurningum, sum mótstøðumenn móti felagsskapi færa fram, síðani gera nakrar viðmerkingar til støðuna hjá teimum einstøku flokkunum og til endan gera eina metan um ávirkanina á føroyskt vinnulív, ið limaskapur ella ikki limaskapur verður at hava...«

Eftir loknan lestur er sjónligt, at tað ikki er eydnast D. P. D. at greiða tann setning, hann við byrjan hevði sett sær fyrir. Einasta petti, ið greinliga er umrøtt er fyrsta petti, mótstøðumennirnir færa fram. Men tá hann fer at vísa aftur, ella royna at vísa aftur, tað sum mótstøðumennirnir færa fram gongur heldur strilti. Tað eydnast so gott sum ikki at raka, hann tosar framvið mótstøðuni. Hetta kemst av at mótstøðumennirnir grunda teirra mótstøðu í føroyska fólkunum í tjóðini, meðan DPD á øllum økjum, hvar hann roynir at mana fram EC-paradisið

nýttir metingar, gjørdar av ECarum í framkomnum iðnaðarlondum.

Dimma í EC mótstøðuni

Meginparturin av fyrru grein D.P.D.'s snýr seg um møguleikarnar fyrir sjálvstýri innan EC. Í ser sjálvum átti hetta ikki at vera vert at gjørt stórvægis burtúrur, tí av tí litla, ið óneyðugt skuldi verið at kjakast um, er landanna sjálvstýri í samband við EC limaskap. (Danir máttu fyrir stuttum líka til Bruxelles fyrir at fáa loyvi at seta í verk nýggjar reglur fyrir stuðul til filmslist.) Um EC limaskap kann við vissu sigast, at hann er fragevan av landanna sjálvstýri. Eyðseð skuldi tað verið mikið skemtiligt at góðtikið DPD's metan av hesum, tí hetta vildi fært við sær, at »Amtstíðindia bleiv av teimum iðnastu í EC mótstøðuni. Men neyvan fer tað at eydnast at fáa teir á »Amtstíðindia at trúgva uppá DPD, tí hansara einasta prógv er »(eg) ivist ikki ... at um føroyingar ynskja loysing frá Danmark, fer felagsmarknaðurn ikki at hindra okkum.«

Annað enn meinaleys tollsamgonga

Eg eri samdur við DPD, tá hann sigur, at nú eru ongar orsøkir til, at biða longur við at taka støðu, onki er okkum ókunngt longur í hesum máli. Verri er við semjuni, tá hann ber fram hugsan sína um lands

hænderne, alene udtrykket EF-soldater er jo guld værd for de deltagere i debatten, der ikke tager det så højtideligt at det slet ikke var Brandt der brugte udtrykket. Alligevel aktualiserer debatten en uddybning af partiets stilling, og jeg vil i det følgende give min opfattelse heraf.

Tidsbegrænset NATO

For det første må de fastslås, at udgangspunktet for os ikke er om vi skal deltage i et vest europæisk forsvarssamarbejde eller ej. Vi er jo allerede medlem af Nato med hud og hår og fuldt integreret i det militære samarbejde. En dansk udmeldelse af Nato vil først finde sted i en situation, hvor et sådant skridt hos vore naboer (f. eks. Vesttyskland og Sovjetunionen) vil blive opfattet som et konstruktivt bidrag til afspændingsprocessen i området. På denne baggrund vil jeg karakterisere Socialdemokratiets holdning til Nato-medlemskabet med, at man betragter det som et forhåbentlig tidsbegrænset nødvendigt onde. Men altså nødvendigt.

Der har i adskillige år været en tendens til, at de euro-

peiske Nato-lande, har markeret sig politisk i forhold til USA, og man kan ikke komme udenom det problem, der ligger i, hvad vi skal gøre, hvis USA trækker sig ud, uden at dette følges op af tilsvarende reduktioner hos Sovjet, og det er ikke mindst dette perspektiv, der har præget debatten i f. eks. Vesttyskland, og som også lå bag interviewet med Willy Brandt. Socialdemokratiet ser ikke dette som en reel risiko, idet vi faktisk forestiller os, at de styrkereduktioner, man iværksætter, vil blive afbalancerede, således at behovet for en vesteuropæisk militær blokdannelse til den tid vil være langt mindre, end det, der foresvæver de mest integrationsforhoppede i fællesmarkedet som værende et mål i sig selv.

Modstanden af ny magtblok

Vi vil gerne af med magtblokkene, og derfor er vi modstandere af at bygge en ny op på et tidspunkt, hvor vi bl. a. gennem den forestående sikkerhedskonference prøver at nedbryde de allerede bestående. Det er afgørende for os, at

det fremtidige samarbejde i et udvidet EF ikke bliver et lukket foretagende, som vil cementere opdelingen af Europa, og derfor arbejder vi stædigt på, at debatten og afgørelserne om EF's fremtidige placering mellem supermagterne først skal finde sted efter at vi har fået etableret et frødeligt samarbejdsforhold til Østeuropa. Vi fornægter ikke, at de deltagende lande i et udvidet EF gradvist vil udvikle et interesse fællesskab, ikke mindst på det udenrigsøkonomiske felt, men vi fastholder, at eventuelle fremtidige sikkerhedspolitiske konsekvenser heraf først skal kunne diskuteres i en EF-sammenhæng, når afspændingen mellem Øst og Vest har fjernet grundlaget for en fortsættelse af blokpolitikken. Denne kurs er både realistisk og nødvendig.

Det bør nok understreges, at disse problemer er helt parallelle for Norges vedkommende, og at disse udviklingstendenser vil stå som en udfordring til os, uanset om vi kommer ind i EF eller ej. Jeg mener, vi skal ind i EF, men vi skal være forsigtige europæere.

Poul Nielson.

lutapolitikk EC's. Tað er almannakunngut, at tann bólkur, sum tøðligast hevur kent sviðan av EC eru borgarnir í útjadarokkjum, hvat teirra framhaldandi kravgongur og mótnærlis eisini bera boð um. Sum andsar móti teimum atfinningum, ið fæddar eru fram móti møguleikum útjadaranna í hesum serliga felagsskapi, viðgongur DPD eisini, at hann ikki veit rettliga, men at hann bert velur at trúgva tí, ið honum hóskar. Hann sigur um atfinningar mótstøðumanna: »um hettar er so veit eg ikki, men útbygging er ein spurningur, ið hvørt land avgerð sjálvt. Hetta var so hansara einasta vörn fyrir, at vit sum útjadarar í einum útjadar, ikki skulu koma undir somu lagnu, sum er fallin teimum í lut, sum har eru frammanundan. Higartil hevur tað verið so, at vit í stóran mun hava stýrt útbygging okkara, men innan EC er tað ikki hvørt »einstakt land«, ið tekur avgerð um slíkar spurningar. Einstøk lond finnast ikki í málsetan EC's. Sum limir í hesum ríki eru vit partur av eini búskaparlígrari og politiskari eind.

Útlendskar ilögur

»Rómasáttmálin ásetur frijan niðursæt看t millum limalöndini, men broytir hetta ikki stórt viðurskiðini, sum tey eru frammanundan, og seinni »her má vera rett at nevna, at útlendskur peningur ikki bert er av tí ónda«. Í hesum orðum liggur ein ássan av at útlendskur peningur tíðan er av tí ónda. Sum dømi um hetta er vert at minnst óttan, ið stóðst av at útlendingar umhugsadu at keypa sildaverksmíðjuna í Fugla-

firði. Avleiðingarnar av hesum vóru meistar at vera óhugnaligar, tí var politisk semja um, um neyðugt, at nýta politiska löggávvaldið fyrir at forða, at so bleiv. Men henda møguleika fyrir sjálvur at gera av nær vit meta útlendskar ilögur at verða hóskandi, missa vit, um vit fylgja DPD og øðrum, sum umboða sama avleiðingapolitikk.

Ov lítil profittur

Um orsøkirnar til at fremmandir ikki í nóg stóran mun »hava sett pening í føroyskar vinnulivsfrítøkur«, sigur DPD »at hetta kemst einans av at teir hava borið seg ov illa«. Við o. o. profitturin hevur verið ov lítil. Loysnin er, meinar hann tá lond skulu innlimast í EC, tí tá verður profittur at heinta í Føroyum, og tá fara útlendsku væl gerðarfrítøkurar at koma í stríðum streymum til Føroyar. Eg siga bara, ólukkan á okkara ognu smákapitalstar, at teir ikki hava megnað at troyst teir møguleikar, ið verið hava. Teir fáa seg royndar, um teir skulu dysta við teir í leikum drivnu EC-kapitalistarnar. Í samband við tað sum DPD skrivar um møguleikan fyrir øktum profitti, kundi verið áhugavert at vist á tann samfelags- og vinnulivsstruktur, ið okkara føri serliga fiskivinnustruktur, ið EC kapitalurin krevur, um hann skal vera við í spelinum, og vist á hvussu Rómasáttmálin er skipaður hesum ynskjum monopolkapitalismunnar. Tá vildi eisini verið møguligt at vist á, hvørjar broytingar vóru neyðugar í samfelagi okkara, og hvørjar avleiðingar hetta vildi fært við sær. At gera tað her

og nú vil verða ov drúgt, tað krevur nestan eina sjálfstøðuga grein. Men skal í hesum sambandi verða nomið við gongdina í vinnulivsstrukturnum í EC. DPD endurgevur ein Føg professara við Handilsskulan í Keypmannahavn. Hesin skal hava sagt, at tað als ikki er rett tá fort verður fram, at EC vinnulivsskipanin er miðsavandi, og at risafritøkurar kova tær smáu og miðalstóru, Hvadan Føg hevur sína vitan framgongur ikki av greinini, men tá DPD tykist vera kendur við tað, sum felagsmarknaðarblaðið Politiken skrivar, átti hann eisini at havt borið eyga við grein eftir annan ECara, Erling Bjøl nevndur. Kelda Bjøls var talsmaður fyrir hálendsku arbeiðskeypparnar, og segði hesin m. a., at tað var torført við vissu at siga beinleiðis, hvussu EC hevði ávirkað hálendska samfelagið, men eitt kundi hann við vissu upplýsa, at tann parturin av landsins vinnulívi, ið meinast raktur var av ávum EC's, var smá-iðnaðurin. Har var týnt út og tað víð lítið — niðurlagt og uppkæpt.

Hvørjar grundir munna okkara ECara hava fyrir at halda okkara lutur ikki verður hin sami. Neyvan aðrar enn at vit skulu verða undantakið, ið staðfestir regulin. Higartil hevur argumentation EC-anna í stóran mun hvílt á slíkum óundirbygdum vónum. Hava teir ikki annað og betur at færa fram, man tað loksins fara at roynast illa.

EC stýrir ilögnum

Sama miðsavnan hevur eisini verið innan fiskiskapin, og hevur hon einamest nerva belgiska fiskiflotan. Ilögupolitikk-